

Machinamentum I X.*Musica Pythagoricam Automatam exhibere ad malleos trium**Cyclopum proportionatos, dispositam Vnde Iconis. XXII.*

Inter cetera machinamenta harmonica, hoc quod sequitur merito primas tenet. Estque Musica Pythagorica ad malleos constituta, quam sapius diuersis in locis corā diuersis Principibus tanto cum plausu & admiratione exhibuimus, vt eius repetitione vix satiari posse viderentur. Musica maxime locum habet in Comœdijs ingeniosè exhibendis. Modulatio octophona in 2 choros distributa est. Tempus perpetuo triplam sectatur proportionem, mensuram dant mallei ea proportionem, vt maior ad medium sesquialteram, & ad minimum duplam habeat proportionem. Verba affinguntur Vulcano, Cyclopes suos ad arma in insignem aliquam expeditionem eudenda animanti; Hi vocati incudem fundant, triplatoque malleorum sono, dum incudem feriunt, Cantores triplatam mensuram præcise, cum voce tum saltu gestuque sequentes, mirum oculis auribusque spectaculum exhibent. Hanc itaque representationem animata voce, saltu motuque hucusque in Comœdijs exhibitam, quomodo inanimato machinamento automatato exhibere possimus, videamus.

Organum cum omnibus suis pertinentibus, rotis, camera xolia, rotisque machinam incitantibus ex præcedentibus hic supponimus. Melothesia vero Pythagorica à nobis composita vnā cum textu, malleorumque proportionem, est sequens.

Musica Pythagorica ad proportionem malleorum.

Malleorum proportion-
es.

Dupla.

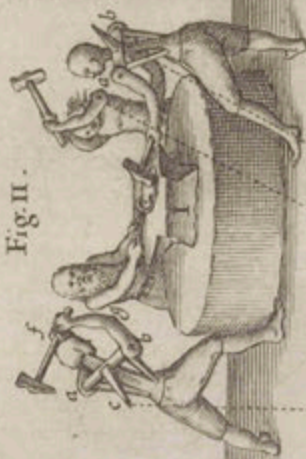
Sesquialtera

Proslambanomenos.

instruati malleis

Adeste validi Vulcani focij adeste focij cōcinnū

Fig. II.

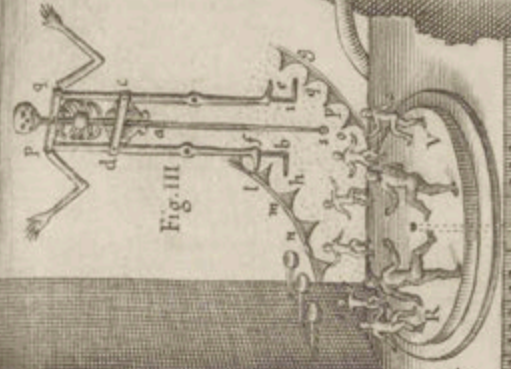

Numero Deus

Impare gaudet.

Sic Cuncta Deo cantant triplicato carmine laudes

Fig. III.

A

B

C

C

D

M

N

S

Y

Z

A

B

C

D

E

F

G

H

I

K

L

M

N

O

P

Q

R

S

T

U

V

W

X

Y

Z

1

2

3

4

5

6

7

8

9

10

11

12

13

14

15

16

17

18

19

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

31

32

33

34

35

36

37

38

39

40

41

42

43

44

45

46

47

48

49

50

51

52

53

54

55

56

57

58

59

60

61

62

63

64

65

66

67

68

69

70

71

72

73

74

75

76

77

78

79

80

81

82

83

84

85

86

87

88

89

90

91

92

93

94

95

96

97

98

99

100

merus, mensura, pondus, ut fusè in præcedentibus ostensum est; Mundus autem Plato ne teste sit ἀρμονία πάντα κατέχουσα. Natura verò ars Dei, vis ἀρμόζουσα omnium adaptatrix; Mundus quoque perfecta Dei similitudo, necessario sequitur, ad harmoniæ illius Archetypicæ similitudinem & analogiam, κόσμον, id est mundum harmonicum esse cõditum, naturamque Dei artem, in omnibus mundanis operationibus ad musicas respexisse proportionem. Verùm ne vana & otiosa sit nostræ contemplationis assertio; Quomodo in primæ illa rerum origine Organædus ille Creator omnium D E V S luserit, iam ostendamus.

Deus Orga-
nædus.

Quemadmodum igitur Opifex quidam Organum fabricaturus, primum varias substru-
ctiones, veluti prima quædam operis rudimenta ponit, deinde fistulas omnis generis cõ-
ficit, canales aeris ventique conductores disponit, & ad maiorem harmoniæ varietatem
demonstrandam varios adaptat canones, quos Registra vulgo vocant; postea folles
veluti quædam ventorum conceptacula, quorum perpetuo motu aer constrictus atque
intra ventorum canales coactus suppeditatur, ordinat. Demum Clavarium veluti vlti-
mum artis suæ directorem disponit, tandem digitorum ope, registorumque varia
combinatione taxillos siue palmulas, quostastos vocant, feriens, eam quam in organis
cum admiratione sentimus, harmoniæ varietatem producit. D E V S Opt. Max. haud
abfimili ratione mundanum hoc organum inexhausta quadam varietate dissono-con-
sonum fabricaturus; Verbo virtutis suæ, primo hylen illam informem, indigestumque
chaos, veluti futuri organi quædam substruções & præludia condidit. Deinde fistu-
las veluti quædam formarum rudimenta in informi illichao latentia delineavit; Tertio
spiritu diuinitatis suæ, informes aquas incubante, aerem ventosque futuro organo ne-
cessarios (ut ita dicam) sufflando peperit. Quarto, informem illam materiæ massam spi-
ritu suo varijs sonorum differentijs imbutam, in diuersas rerum classes veluti in registra
quædam disposuit. Quinto Clavarium totius organi veluti animam quandam & artē
suam, hoc est Naturam rebus singulis insitam, produxit; Perfectoque tandem opere,
supremus ille Archimusicus organi spiritus sui afflatu animati clavarium, id est artem
suam incitans, admirabilem illam rerum harmoniam, quam in hunc vsque diem admi-
ramur, produxit, sed quomodo illam produxerit videamus.

Hyles produ-
cio.

Registrum
siue Prælu-
dium primi
diei.

Primum itaque huius organi Registrum veluti proslambanomenon, verbo virtutis suæ
referatum mox ac insonuit; ecce cœlum Empyreum innumerabili quadam beata-
rum mentium in 9 chororum ordines distributarum, varietate repletum, quid aliud nisi
decachordon quoddam siue scalam quandam harmonicam (cuius 9 chordæ distinctos
Angelorum Choros, decima autem Choragum ipsum D E V M Optimum Maximum
cælestem Apollinem totius harmoniæ in denario numero vltimum complementum de-
notat) præsetulit? Quid Terra vna cum Lucē illa primo die condita innuit, nisi varie-
tatis formarum mox materiæ introducendarum primum quoddam præludium? Cum
verò huius Registri inferior pars nescio quid ingratum ob confusum melos resonaret,
neque perfectionem sibi debitam adhuc acquisisset.

Registrum
siue prælu-
dium secundi
diei.

Ecce secundi diei Registrum referatum simul ac verbo virtutis suæ Spiritus sancti af-
flatu insonuit, mox Aquæ ab aquis segregatæ, terræque alueis conclusæ, Arida discooper-
ta detecta; aer in expanso illo longe lateque porrectus spatio pulchrū exhibuit proscē-
nium; verbo Elementorum primordialis natura, eorumque concinna connexio novam
quandam harmoniam protulit; Verum cum intenta harmoniæ perfectio necdum sibi
constaret.

Registrum
siue prælu-
dium tertij
diei.

Ecce tertium Registrum referatum simul ac virtutis suæ verbo & Spiritus sancti affla-
tu cooperante insonuit. cum ecce Terra Organædi arte percussa innumerabilem her-
barum, plantarum, arborum, feminum, florum, fructuum varietatem germinans, quid
aliud nisi totidem diuinæ artis differentes modulos in tanta naturarum diuersitate et si
dissonos, pulchrâ tamen mistura consonos exhibuit?

Registrum siue
præludium
quarti diei.

Porro quartum Registrum referatum, simul ac virtutis suæ verbo & Spiritus sancti af-
flatu insonuit: ecce Cœlum, Sol, Luna, Planetæ veluti ex thalamo quodam pro-
deun-

Disson
 sum est; Mundum Plato
 vis aqua? una omnia apta
 rior lequitur, ad harmoniam
 mundum harmonicum
 operationibus ad musicum
 contemplationis affectio; Qu
 ator omnium DEVS lumen
 icaturus, primum varias sub
 inde fistulas omnis generis
 maiorem harmonia varietatem
 ra vulgo vocant, polia folles
 tuo motu aer confususque
 demum Clavarium vesti vi
 m ope, registorumque vici
 feriens, eam quam in organo
 cit. DEVS Opt. Max. hui
 quadam varietate diffon
 am informem, indigestum
 eludia condidit. Deinde
 hao latentia delineavit; Tem
 ventosque futuro organo
 nem illam materiz massam
 rerum classes veluti in regu
 luti animam quandam & ar
 Perfecioque tandem opere
 ati clavarium, id est atten
 in hunc usque diem admi
 s.
 anomeno, verbo virtutis suae
 innumerabili quadam bea
 etate repletum, quid aliud n
 am / cuius 9 chordae distin
 DEVM Optimum Maximum
 o vltimum complementum
 die condita innuit, nisi v
 m quoddam praeludium? Cui
 ob confusum melos resonat
 bo virtutis suae Spiritus sancti
 alveis conclusae, Arida disco
 spatio pulchrum exhibuit pro
 aque concinna connexio nou
 armoniae perfectio necdum
 sue verbo & Spiritus sancti
 te percussa innumere
 tum varietatem generis
 in tanta naturarum
 utis suae verbo & Spiritus sancti
 te veluti ex thalamo quodam
 dat.

